

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**  
**Донецький національний університет економіки і торгівлі**  
**імені Михайла Туган-Барановського**

**ЗАТВЕРДЖЕНО**

На засіданні кафедри міжнародної  
економіки та туризму

Протокол № \_\_\_\_ від “ \_\_\_\_\_ ” 201\_ р.

Зав. кафедри

\_\_\_\_\_ О.Б. Чернега

**РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ**  
**«МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ»**

Галузь знань 0306 «Менеджмент і адміністрування»  
(шифр і назва)

напрямок підготовки 6.030601 «Менеджмент»  
(шифр і назва)

спеціалізація \_\_\_\_\_  
(назва спеціалізації)

навчально-науковий інститут менеджмент  
(назва)

2016 – 2017 навчальний рік

Розробники: Дорофєєва Х.М. ст. викладач кафедри міжнародної економіки та туризму, к.е.н.

© Дорофєєва Х.М., 2016  
© Донецький національний університет економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського, 2016

## 1. Опис дисципліни

| Найменування показників                                                                   | Характеристика дисципліни                                                   |                       |
|-------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------|-----------------------|
|                                                                                           | денна форма навчання                                                        | заочна форма навчання |
| Кількість кредитів – 3                                                                    | Обов'язкова дисципліна напряму підготовки 6.030504 «Економіка підприємства» |                       |
| Загальна кількість годин – 90                                                             | Семестр                                                                     |                       |
|                                                                                           | -                                                                           | 3-й                   |
|                                                                                           | Лекції                                                                      |                       |
| Тижневих годин для заочної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 8 | -                                                                           | 4 год.                |
|                                                                                           | Практичні/ семінарські заняття                                              |                       |
|                                                                                           | -                                                                           | 4 год.                |
|                                                                                           | Лабораторні                                                                 |                       |
|                                                                                           | -                                                                           | -                     |
|                                                                                           | Самостійна робота                                                           |                       |
|                                                                                           | -                                                                           | 82 год.               |
|                                                                                           | Вид контролю:<br>залік                                                      |                       |

## 2. Мета та завдання дисципліни

**Мета** - формування системи знань про проблеми міжнародних відносин, визначення теоретичних, концептуальних положень міжнародних відносин, а також виявленні їх ролі в розвитку світової і національної економік.

**Завдання:** вивчення сутності міжнародних відносин та їх середовища; вивчення форм міжнародних відносин; аналіз особливостей формування, розвитку і сучасного існування міжнародних відносин; визначення основних суб'єктів міжнародних відносин; дослідження основ міжнародного права, як регулятора міжнародних відносин; аналіз форм міжнародних політичних відносин; вивчення сучасних особливостей міжнародної економічної політики.

### 3. Структура дисципліни

| Назви змістових модулів і тем                                                 | Кількість годин |              |     |      |             |              |              |          |          |             |
|-------------------------------------------------------------------------------|-----------------|--------------|-----|------|-------------|--------------|--------------|----------|----------|-------------|
|                                                                               | денна форма     |              |     |      |             | заочна форма |              |          |          |             |
|                                                                               | усього          | у тому числі |     |      |             | усього       | у тому числі |          |          |             |
|                                                                               |                 | л            | п/с | лаб. | сам. робота |              | л            | п/с      | лаб.     | сам. робота |
| 1                                                                             | 2               | 3            | 4   | 5    | 6           | 7            | 8            | 9        | 10       | 11          |
| <b>Модуль 1</b>                                                               |                 |              |     |      |             |              |              |          |          |             |
| <b>Змістовий модуль 1. Теорія та історія розвитку міжнародних відносин</b>    |                 |              |     |      |             |              |              |          |          |             |
| Тема 1. Сутність і особливості міжнародних відносин                           |                 |              |     |      |             | 8,8          | 0,4          | 0,4      | -        | 8           |
| Тема 2. Теорії міжнародних відносин                                           |                 |              |     |      |             | 8,8          | 0,4          | 0,4      | -        | 8           |
| Тема 3. Суб'єкти міжнародних відносин                                         |                 |              |     |      |             | 9,8          | 0,4          | 0,4      | -        | 9           |
| Тема 4. Система міжнародних відносин                                          |                 |              |     |      |             | 9,8          | 0,4          | 0,4      | -        | 9           |
| Тема 5. Структурні особливості міжнародних відносин                           |                 |              |     |      |             | 8,8          | 0,4          | 0,4      | -        | 8           |
| <b>Разом за змістовим модулем 1</b>                                           |                 |              |     |      |             | <b>44</b>    | <b>2</b>     | <b>2</b> | <b>-</b> | <b>42</b>   |
| <b>Змістовий модуль 2. Правова база міжнародних відносин</b>                  |                 |              |     |      |             |              |              |          |          |             |
| Тема 6. Поняття і особливості міжнародного права.                             |                 |              |     |      |             | 8,8          | 0,4          | 0,4      | -        | 8           |
| Тема 7. Право зовнішніх державних відносин                                    |                 |              |     |      |             | 8,8          | 0,4          | 0,4      | -        | 8           |
| Тема 8. Право міжнародних організацій                                         |                 |              |     |      |             | 8,8          | 0,4          | 0,4      | -        | 8           |
| Тема 9. Міжнародні конфлікти та їх врегулювання                               |                 |              |     |      |             | 8,8          | 0,4          | 0,4      | -        | 8           |
| Тема 10. Право міжнародних економічних відносин та міжнародне співробітництво |                 |              |     |      |             | 8,8          | 0,4          | 0,4      | -        | 8           |
| <b>Разом за змістовим модулем 2</b>                                           |                 |              |     |      |             | <b>44</b>    | <b>2</b>     | <b>2</b> | <b>-</b> | <b>40</b>   |
| <b>Усього годин</b>                                                           |                 |              |     |      |             | <b>90</b>    | <b>4</b>     | <b>4</b> | <b>-</b> | <b>82</b>   |

### 4. Теми семінарських/практичних/лабораторних занять

| № з/п | Вид та тема заняття                                                                             | Кількість годин |
|-------|-------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|
| 1     | Семінар запитань і відповідь<br>Сутність, ознаки і закономірності розвитку міжнародних відносин | 0,4             |
| 2     | Семінар запитань і відповідь                                                                    | 0,4             |

|    |                                                                                           |     |
|----|-------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
|    | Історія розвитку теорій міжнародних відносин                                              |     |
| 3  | Семінар запитань і відповідь<br>Основні учасники міжнародних відносин                     | 0,4 |
| 4  | Семінар запитань і відповідь<br>Міжнародні системи                                        | 0,4 |
| 5  | Семінар запитань і відповідь<br>Видова структура міжнародних відносин                     | 0,4 |
| 6  | Семінар запитань і відповідь<br>Основи міжнародного права                                 | 0,4 |
| 7  | Семінар запитань і відповідь<br>Право зовнішніх відносин                                  | 0,4 |
| 8  | Семінар запитань і відповідь<br>Міжнародні організації та міжнародне право                | 0,4 |
| 9  | Семінар запитань і відповідь<br>Врегулювання міжнародних конфліктів                       | 0,4 |
| 10 | Семінар запитань і відповідь<br>Міжнародне економічне право та міжнародне співробітництво | 0,4 |

## 5. Індивідуальні завдання

1. Підготовка оглядів періодичної літератури та доповіді щодо сучасних інструментів регулювання однієї з форм міжнародної економічної діяльності (за узгодженням з викладачем) та підготовка реферату, доповіді.

## 6. Обсяги, зміст та засоби діагностики самостійної роботи

| Вид та тема занять                                                                                  | Кількість годин самостійної роботи | Зміст самостійної роботи                                                                                                                                                                                                                                         | Засоби діагностики                                  |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------|
| <b>Змістовий модуль 1. Теорія та історія розвитку міжнародних відносин</b>                          |                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                     |
| Семінар запитань і відповідь<br><br>Сутність, ознаки і закономірності розвитку міжнародних відносин | 8                                  | 1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: поняття міжнародних відносин; характерні риси міжнародних відносин; закономірності формування і розвитку міжнародних відносин<br>Джерела [1-3, 6, 8].<br>2. Самотестування. | Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування. |
| Семінар запитань і відповідь<br><br>Історія розвитку теорій міжнародних відносин                    | 8                                  | 1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: класичні теорії міжнародних відносин; сучасні теорії міжнародних відносин; теорії міжнародного середовища.<br>Джерела [1-3, 5, 7, 17].<br>2. Самотестування.                |                                                     |
| Семінар запитань і відповідь                                                                        | 9                                  | 1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: сутність і зміст поняття «учасник міжнародних відносин»; типологія та функціональні особливості суб'єктів міжнародних                                                       |                                                     |

|                                                                                |           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                     |
|--------------------------------------------------------------------------------|-----------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------|
| Основні учасники міжнародних відносин                                          |           | відносин; цілі, інтереси і засоби учасників міжнародних відносин.<br>Джерела [3-4, 11, 17].<br>2. Самотестування.                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                     |
| Семінар запитань і відповідь<br><br>Міжнародні системи                         | 9         | 1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: рівні міжнародних відносин; теоретичні моделі міжнародних систем; сучасна еволюція системи міжнародних відносин.<br>Джерела [1-3, 5-7, 18].<br>2. Самотестування.                                                                                                                                                   |                                                     |
| Семінар запитань і відповідь<br><br>Видова структура міжнародних відносин      | 8         | 1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: зовнішньополітичні відносини; міжнародні економічні відносини; міжнародні відносини у сфері культури та інформації.<br>Джерела [1-3, 5-8].<br>2. Самотестування.                                                                                                                                                    |                                                     |
| <b>Разом змістовий модуль 1</b>                                                | <b>42</b> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                     |
| <b>Змістовий модуль 2. Форми міжнародних економічних відносин</b>              |           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                     |
| Семінар запитань і відповідь<br><br>Основи міжнародного права                  | 8         | 1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: сутність, історичні форми та функції міжнародного права; норми, джерела і принципи міжнародного права; суб'єкти міжнародного права.<br>Джерела [1-3, 9, 10, 14].<br>2. Самотестування.                                                                                                                              | Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування. |
| Семінар запитань і відповідь<br><br>Право зовнішніх відносин                   | 8         | 1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: сутність зовнішніх відносин; дипломатичні відносини та дипломатичні представництва; консульські відносини і консульські представництва; зовнішні відносини через спеціальні місії і за участю міжнародних організацій.<br>Джерела [1-3, 10, 14, 18].<br>2. Самотестування.<br>3. Підготовка до понятійного диктанту |                                                     |
| Семінар запитань і відповідь<br><br>Міжнародні організації та міжнародне право | 8         | 1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: сутність, історія виникнення і ознаки міжнародних організацій; правосуб'єктність міжнародних організацій; фактори еволюції інститутів регулювання міжнародних відносин.<br>Джерела [1-3, 9-14].<br>2. Самотестування.<br>3. Підготовка до понятійного диктанту                                                      |                                                     |
| Семінар запитань і відповідь<br><br>Врегулювання міжнародних конфліктів        | 8         | 1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: поняття та види міжнародного конфлікту; засоби вирішення міжнародних конфліктів; розв'язання конфліктів в міжнародних організаціях.<br>Джерела [1-3, 5-7, 11].<br>2. Самотестування.<br>3. Підготовка до понятійного диктанту                                                                                       |                                                     |
| Семінар запитань і відповідь<br><br>Міжнародне економічне право                | 8         | 1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: поняття, джерела та принципи міжнародного економічного права; системи міжнародних економічних організацій; міжнародне співробітництво.<br>Джерела [1-3, 8, 14, 18-19].<br>2. Самотестування.                                                                                                                        |                                                     |

|                                 |           |                                       |  |
|---------------------------------|-----------|---------------------------------------|--|
| та міжнародне співробітництво   |           | 3. Підготовка до понятійного диктанту |  |
| <b>Разом змістовий модуль 2</b> | <b>40</b> |                                       |  |
| <b>Разом</b>                    | <b>82</b> |                                       |  |

## 7. Матриця зв'язку між дисципліною/ змістовим модулем, результатами навчання та компетентностями

| Результати навчання                                                                                | Компетентності |   |   |   |   |                      |   |   |   |   |   |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------|---|---|---|---|----------------------|---|---|---|---|---|
|                                                                                                    | Загальні       |   |   |   |   | Предметно-спеціальні |   |   |   |   |   |
|                                                                                                    | 1              | 2 | 3 | 4 | 5 | 1                    | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 |
| 1. Знання сутності міжнародних відносин та їх середовища.                                          |                |   |   |   |   | +                    |   |   |   |   |   |
| 2. Знання основ міжнародного права, як регулятора міжнародних відносин.                            |                |   |   |   |   | +                    | + |   |   |   |   |
| 3. Вміння аналізувати особливості формування, розвитку і сучасного існування міжнародних відносин. |                |   |   |   |   | +                    |   | + |   |   |   |
| 4. Вміння аналізувати форми міжнародних політичних відносин.                                       |                |   |   |   |   | +                    |   | + |   |   | + |
| 5. Вміння визначати сучасні особливості міжнародної економічної політики.                          |                |   |   |   |   | +                    |   |   |   |   | + |

## 8. Форми навчання

Лекції, семінарські заняття, самостійна робота (підготовка презентацій, рефератів, самостійно опрацювання додаткових питань за наведеним переліком літератури).

## 9. Методи оцінювання

Залік.

## 10. Розподіл балів, які отримують студенти

Відповідно до системи оцінювання знань студентів ДонНУЕТ, рівень сформованості компетентностей студента оцінюються протягом семестру (100 балів).

## Оцінювання студентів протягом семестру

| № теми<br>практичного<br>заняття | Вид роботи/бали     |                                   |                                           |                                |     |               |
|----------------------------------|---------------------|-----------------------------------|-------------------------------------------|--------------------------------|-----|---------------|
|                                  | Тестові<br>завдання | Ситуаційні<br>завдання,<br>задачі | Обговорення<br>теоретичних<br>питань теми | Індиві-<br>дуальне<br>завдання | ПМК | Сума<br>балів |
| <b>Змістовий модуль 1</b>        |                     |                                   |                                           |                                |     |               |
| Тема 1                           | 2,5                 |                                   | 7,5                                       |                                |     | 10            |
| Тема 2                           | 2,5                 |                                   | 7,5                                       |                                |     | 10            |
| Тема 3                           | 2,5                 |                                   | 7,5                                       |                                |     | 10            |
| Тема 4                           | 2,5                 |                                   | 7,5                                       |                                |     | 10            |
| Тема 5                           | 2,5                 |                                   | 7,5                                       |                                |     | 10            |
| Разом змістовий<br>модуль 1      | <b>12,5</b>         |                                   | <b>37,5</b>                               |                                |     | <b>50</b>     |
| <b>Змістовий модуль 2</b>        |                     |                                   |                                           |                                |     |               |
| Тема 1                           | 2,5                 |                                   | 7,5                                       |                                |     | 10            |
| Тема 2                           | 2,5                 |                                   | 7,5                                       |                                |     | 10            |
| Тема 3                           | 2,5                 |                                   | 7,5                                       |                                |     | 10            |
| Тема 4                           | 2,5                 |                                   | 7,5                                       |                                |     | 10            |
| Тема 5                           | 2,5                 |                                   | 7,5                                       |                                |     | 10            |
| Разом змістовий<br>модуль 2      | <b>12,5</b>         |                                   | <b>37,5</b>                               |                                |     | <b>50</b>     |
| Разом                            |                     |                                   |                                           |                                |     | <b>100</b>    |

### Загальне оцінювання результатів вивчення дисципліни

Для виставлення підсумкової оцінки визначається сума балів, отриманих за результатами складання змістових модулів. Оцінювання здійснюється за допомогою шкали оцінювання загальних результатів вивчення дисципліни.

| <b>Оцінка</b>           |                   |                          |
|-------------------------|-------------------|--------------------------|
| <b>100-бальна шкала</b> | <b>Шкала ECTS</b> | <b>Національна шкала</b> |
| 90-100                  | A                 | 5, «відмінно»            |
| 80-89                   | B                 | 4, «добре»               |
| 75-79                   | C                 |                          |
| 70-74                   | D                 | 3, «задовільно»          |
| 60-69                   | E                 |                          |
| 59-30                   | FX                | 2, «незадовільно»        |
| 0-29                    | F                 |                          |

## 11. Методичне забезпечення

1. Електронний конспект лекцій.
2. Методичні вказівки з вивчення дисципліни.
3. Комплекти індивідуальних завдань.
4. Навчальна та наукова література, нормативні документи.

## 12. Рекомендована література

### Базова

1. Мальський М.З., Мацях М.М. Теорія міжнародних відносин [Текст] : Підручник. – 3-тє вид., перероб. і доп. / М.З. Мальський, М.М. Мацях. – К.: Знання, 2007. – 461 с.
2. Прояюк Н. В. Сучасне міжнародне право [Текст] : Навч. посіб. – 2-ге вид., змін, та доп. / Н.В. Прояюк. – К.: КНТ, 2010. – 280 с.
3. Семенов А.А., Маловичко А.С. Міжнародні відносини : Методичні рекомендації з вивчення дисципліни, ДонНУЕТ, 2012 р. – 39 с.
4. Шепелєв М.А. Теорія міжнародних відносин [Текст] : Підручник / М.А. Шепелєв. – К.: Вища школа, 2004 – 622 с.
5. Цимбалістий В.Ф. Теорія міжнародних відносин [Текст] : Навч. посіб. – 3-тє вид., доп. і випр. / В.Ф. Цималістий. – Львів: Новий світ – 2000. – 2009. – 360 с.
6. Цыганков П.А. Международные отношения [Текст] : Учебное пособие / П.А. Цыганков. – М.: Новая школа, 1996. – 320 с.

### Допоміжна

7. Геєць В. М. Суспільство, держава, економіка: феноменологія взаємодії та розвитку [Текст] : Навч. посіб. / В. М. Геєць ; НАН України / Ін-т екон. та прогноз. – К. : НАН України, 2009. – 864 с.
8. Дещинський Л.Є., Панюк А.В. Міжнародні відносини України: історія і сучасність [Текст] : Навч. посібник, Ч.І. / Л.Є. Дещинський, А.В. Панюк. – Львів: «Бескид Біт», 2002. – 224 с.
9. Кирилюк Ф. М. Новітня політологія [Текст] : Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Ф.М. Кирилюк. – К. : ЦУЛ, 2009. – 564 с.
10. Міжнародне право [Текст] : Навч. посібник / За ред. М. В. Буроменського – К.: Юрінком Інтер, 2006. – 336 с.
11. Мировая политика и международные отношения [Текст] : Учебное пособие / под ред. С.А. Ланцова, В.А. Ачкасова. – СПб.: Питер, 2009. – 448 с.
12. Баймуратов М.О. Міжнародне право [Текст] : Підручник. – 3-тє вид. / М.О. Баймуратов. – Х.: «Одіссей», 2002. – 672 с.
13. Гольцов, А. Г. Геополітика та політична географія : підручник / Гольцов А. Г. - К. : ЦУЛ, 2012. – 416 с.
14. Мацко А.С. Міжнародне право [Текст] : Навч. посіб. – 2-ге вид., стереотип. / А.С. Мацко. – К.: МАУП, 2003. – 216 с.
15. Нгуен Куок Динь, Патрик Дайе, Алэн Пелле. Международное публичное право [Текст] : В 2-х т. Т. 1: Кн. 1.: Формирования международного права. Кн. 2.: Международное сообщество / Пер. с фр. / Нгуен Куок Динь, Патрик Дайе, Алэн Пелле. – К.: Сфера, 2000. – 440 с.
16. Нгуен Куок Динь, Патрик Дайе, Алэн Пелле. Международное публичное право [Текст] : В 2-х т. Т. 2: Кн. 3.: Международные отношения. / Пер. с фр. / Нгуен Куок Динь, Патрик Дайе, Алэн Пелле. – К.: Сфера, 2001. – 410 с.
17. Священко З.В. Історія міжнародних відносин (XX - початок XXI ст.) [Текст] : Навч. посіб. / З.В. Священко. – Умань ПП Жовтий, 2010. – 336 с.
18. Современные международные отношения [Текст] : Учебник / Под ред. А.В. Торкунова – М.: Российская политическая энциклопедия, 2000. – 584 с.
19. Теория международных отношений [Текст] : Хрестоматия / Сост., науч. ред. и коммент. П.А.

Цыганкова. – М.: Гардарики, 2002. – 400 с.

20. Gilping R. The political economy of international relations [Text] / R. Gilping. – Princeton: Princeton university press, 1987. – 449 p.

### **Інформаційні ресурси**

21. Журнал «Мировая экономика и международные отношения» // [Електронний ресурс] // Режим доступу: <<http://www.imemo.ru/ru/period/meimo/>>
22. Научный журнал «Международное право и международные организации» [Електронний ресурс] // Режим доступу: <<http://www.nbpublish.com/mpmag/>>
23. Офіційний сайт Організації Об'єднаних Націй // [Електронний ресурс] // Режим доступу: <[www.un.org](http://www.un.org)>
24. Офіційний сайт Європейського Союзу // [Електронний ресурс] // Режим доступу: <[www.europa.eu](http://www.europa.eu)>
25. Федеральный образовательный портал «Экономика. Социология. Менеджмент» // [Електронний ресурс] // Режим доступу: <<http://ecsocman.hse.ru/ons/>>